

TRABZON MİLLETVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ
2008 YILI BÜTÇE KANUN TASARISI ÜZERİNDE
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPTIĞI
KONUŞMANIN ÖZETİ

- Trabzon “eğitim kenti” diye nitelendirilebilecek bir kenttir. Yani, Trabzon coğrafik konumu ve potansiyeli ile bu unvanı almaya uygun olan bir kenttir. Trabzon’un böyle bir iddiası da vardır. Karadeniz Teknik Üniversitesi Türkiye’nin en eski, en köklü üniversitelerinden biridir ve Trabzon başka üniversiteleri de taşıyabilecek, kurabilecek, oluşturabilecek güçtedir.

Bu yönde bir vakıf, bir üniversite teşebbüsünde bulunmuş durumda. Avrasya Üniversitesi veya Doğu Karadeniz Üniversitesi adıyla olabilecek, tabii ki, YÖK’ün ve Hükûmetin uygun görmesiyle. Başvurusu YÖK’te bulunuyor. Ben bu yeni yasama döneminde YÖK’ten ve Sayın Millî Eğitim Bakanımızdan Trabzon’u eğitim kenti unvanına taşıyabilecek bu üniversite oluşumu konusunda destek rica ediyorum ve bu üniversitenin mütevelli heyetiyle ve alt yapısıyla da bu teşebbüs hâlindeki üniversitenin bunun gerçekleştirebileceğini düşünüyorum.

- **Eğitim sektöründe devletin görevi önemlidir**

Eğitim harcamaları, sosyal faydası sosyal maliyetinden yüksek olan ve beşerî sermayeyi iyileştirmek suretiyle ekonomide verimliliği artıran harcamalardır. Yine, eğitim harcamaları özellikle kamu öncülüğünde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olarak devletin sosyal yanını gösterdiği bir harcama türüdür. İşte bu nedenler; devletin eğitim sektörü içerisinde önemli bir görev üstlenmesini öngörür.

- **Özel ve kamunun toplam eğitim harcamalarının milli gelire oranında OECD ülkelerinde üst sıralardayız**

Eğitime ayırdığımız kaynağın büyüklüğüne baktığımızda, kamu ve özel eğitim harcamalarını topladığımızda, Türkiye OECD ülkeleri içerisinde eğitime çok ciddi düzeyde kaynak ayıran bir ülke konumundadır. Türkiye’nin ayırdığı toplam kaynağın milli gelire oranı 6,8 düzeyindedir. OECD ortalaması 5,9’dur. Bu çok önemli bir orandır. Türkiye, Kore ve ABD’den sonra eğitime en yüksek kaynağı ayıran ülke konumundadır. Ancak, bu eğitim harcamalarını kamu ve özel eğitim harcamaları olarak ayırdığımızda, Türkiye’deki 6,8’lik harcama oranının yaklaşık 2,5 puanlık kısmının özel eğitim harcamalarından geldiğini, 4,3’lük kısmının -ki, bu 4,3’lük oran 2002 yılı oranıdır, bugün bu oran biraz daha aşağıdadır, kamu eğitim harcamalarından geldiğini görürüz.

- **Kamunun eğitime ayırdığı pay piyasa ekonomisini benimsemiş ülkelerinkinden de aşağıda**

Türkiye, kamu eğitim harcamaları yönünden diğer ülkelerle kıyaslamaya tabi tutulduğunda o kadar iyi durumda değildir. Türkiye, kamu eğitim harcamalarının milli gelire oranında OECD ortalamasının altındadır. Hatta bu konuda piyasa ekonomisini

benimsemiş veya eğitimde özel kesimin öncü olduğunu zannettiğimiz ülkelerin bile çok gerisinde kalmıştır.

➤ **Hâlâ eğitime ayrılan kamu kaynağı açısından 1998 yılı düzeyini, 2002 yılı düzeyini geçebilmiş değiliz**

Türkiye’de 1997 yılında son on yıllık dönemin en ciddi düzenlemeleri yapılmıştır eğitim konusunda. Bu çerçevede yapılan çok önemli bir düzenleme olarak eğitime ayrılan kaynakların artırılması amacıyla birtakım yasal düzenlemeler de yapılmıştır ve eğitime ayrılan kaynaklar o güne kadar ayrılmış olanların çok üzerine çıkarılmıştır. 1997 yılında kamu eğitim harcamalarının milli gelire oranı 3,8 iken, bu oran 1998’de hemen 4,2’ye çıkmıştır. 2000, 2001, 2002 yıllarında bu oranın 4,3’ler düzeyinde olduğunu görüyoruz. AK Partinin hükûmet olduğu bu dönemlerde bu 4,3’lük oranın aşağıya indiğini görüyoruz. En son 2006 yılı oranı yüzde 4’tür. 2008 yılı için Hükûmetin bize verdiği oran 4,1’dir. Yani, Sayın Bakanın bütün vermiş olduğu rakamlara, bütün yapmış olduğu çalışmalara rağmen hâlâ eğitime ayrılan kamu kaynağı açısından 98 yılı düzeyini veya 2002 yılı düzeyini geçebilmiş değiliz.

➤ **Kamunun eğitim harcamasındaki eksikliği, kamunun üstüne düşen görevi yapmaması nedeniyle öğrenciler dershaneye gönderiliyor, özel okula gönderiliyor, okulun birtakım harcamalarını öğrenci velileri üstleniyor.**

➤ **Ekonomide ihtiyaç duyulan eğitilmiş, nitelikli personelin eğitim sistemimiz tarafından sağlanamıyor olması ülkemizin çok önemli bir sorunudur.**

İşin bir de şu boyutu var: Toplam rakam olarak 6,8’lik ciddi bir harcama yapıyoruz millî gelirimize kıyasla. Peki, bu eğitimin sonuçları bizim arzu ettiğimiz, toplumun, ekonominin beklediği sonuçlar mıdır? Eğitilmiş gençlerde veya üniversite mezunu gençlerde en yüksek düzeyde işsizlik oranı Türkiye’de diyoruz. Neden Türkiye’de? Çünkü, ekonominin ihtiyaç duyduğu nitelikli personel ile bizim okullarımızın veya üniversitelerimizin mezun ettiği nitelikli eğitilmiş gençler arasında bir uyum yok. Bir yandan işçi arayan bir sanayi sektörü, bir yandan da işsiz birçok gencimiz, milyonlarca gencimiz.

➤ **Okul öncesi eğitim harcamaları, eğitimde kaliteyi artıran ve ileride yapılacak eğitim harcamalarının miktarını azaltacak olan bir harcama türüdür. Orada da yine son derece gerilerdeyiz.**

➤ **Öğretmen atamalarıyla ilgili sorunlar her gün bizlere iletiliyor. Beden eğitimi, felsefe öğretmenleri bunlara birer örnek. Bunlar gibi başka acaba diğer eğitim dallarında atama bekleyen öğretmen aday adayı sayımız nedir? İhtiyacımız nedir ülke olarak? Eğer bunları öğretmen olarak atayamayacaksak beden eğitimi veya başka dallarda eğitilmiş genç yetiştirmeye gerek var mı? Burada bir politika değişikliği söz konusu mudur?**

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.